

KURYER LITEWSKI

Za Najwyższym Dzwoleniem
IMPERATORA JMCY CIECZY ROSSYI.

w WILNIE V. S. 22 WRZESNIA 1848 ROKU W SOBOTE

z Petersburga V. S. 22 Września.

Półku leibkirasjerow JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Podpółkownik Tolbuchin otrzymał stopień Fligel Adjutanta. Regimentu garnizonowego Leccano Podpółkownik Nafabordin Półkownikiem został; garnizonowego Rechenberga Maior Durnowo Podpółkownikiem; garnizonowego Puszczyzna i Półkownik Geboner naznaczony komendantem batalionowym w Tobolsku na miejscu Półkownika Skrupskiego; zmarły Półkownik Skrupski wymazuje się z rang listy. Półku dragonii Skłona Maiorowie Dollon i Defusten uwalniają się od służby z mundurem; regimentu muszkietyerow Baklanowskiego Maior Puszczyzn dla choroby uwalnia się od obowiązków z mundurem i rangą Podpółkownika. Wiatski Wice Gubernator Stanu Konsyliarz Krywski na własną prośbę uwolniony od służby, miejsce jego zastąpi Kolleski Konsyliarz Zawarycki. Należący do Mieżowej Kancellaryi Murawiew i Aprielow zostają Aktualnemi stanu Konsyliarzami. Zatrudniają się robieniem Atlasu Moskiewskiej Gubernii Kolleski Afseisor Babenow nadgródzonym stopniem następującym. Aktualny Tajny Konsyliarz Xiąże Gagarin będzie Ministrem handlowym; Prezydentem Collegium handlowego, rezerwowym Aktualny Tajny Konsyliarz Dierżawin.

JEGO IMPERATORSKA MOSC podwzględem raczył oświadczyć Najwyższe ukontentowanie swoje i pochwałę całemu woysku, które się znajdowało na manewrach d. 6. i 8, i kommanderującym Generalowi Infanteryi Goleniszczew Kutuzow, i Generalowi kawaleryi von der Pahlen, jako też wszystkim kommandantom batalionow; unter Officyerom i żołnierzom rozdano po rublu z przydaniem wódki i mięsa. Wyraził przy tym IMPERATOR JMC, iż z radością oglądał armię przeprowadzoną do takiej doskonałości, w jakiej pokazała się na manewrach pod przewodnictwem Generalow, których doskonałość i talenta przyswiecające takiemu rycerstwu i takiej nacyi jaką jest Rosyjska, musza koniecznie ugruntować i utwierdzić bezpieczeństwo i całość Monarchii. JEGO IMPERATORSKA MOSC d. 8. aresztować kazał. Generała Maiora Tomicza, i leibgardyi konney Cesarzewicza Konstantyna Półkownikow: Jankowicza, Bezobrazowa, Leontiewa, Sawrasowa, Sablukowa, Wiazemskiego, za popełnione omyłki podczas manewrow, przeciw danym przepisom; gdy prowadzili jazdę mimo frontu nieprzyjacielskiego na strzał kartaczowy; atakowali bliżej niż kazało. etc.

z Wiednia 20 Września z Gazety Wiedeńskiej.

Z głównej kwatery w Alt Oettingen przyjechała wiadomość, że Cesarz Jmć d. 14. zakończył oglądanie regimentow armii w Bawaryi składających, i wszystkim radość i pochwałę oświadczył. D. 13. Wielka Xiężna ALEXANDRA małżonka Palatyna Węgierskiego, szczęśliwie z małżonką stolicy powróciła do Budy. D. 16. w Presburgu zgromadzonym Królestwa Urzędnikom i Deputowanym Stanow czytano reskrypt Królewski, względem przyszłej Insurrekcyi czyli pospolitego ruszenia, na które Szlachta jest wezwana. Pod najwyższą zwierzchnością Arcy Xiążęcia Józefa Palatyna wy-

znaczeni są kommanderujący Generalowie: w Dystrykcie z jednej strony Dunaju Xiąże Esterhazy; z drugiej strony Graff Beniowski; w Dystrykcie z jednej strony Theissy Baron Meszaros, z drugiej strony Baron Spleny. Ban Croacyi Graf Erdosy przez wzgląd na wiek podeszły i osłabione zdrowie uprosił u Cesarza Jmci, ażeby General Baron Jellachich pełnił obowiązki jego. W Królestwie Czeskim dobrowolne ofiary na uzbrojenie ochotników bardzo znaczną sumę do skarbu przyniosły.

W armiach Austryackich coraz większe odmiany widzimy; oddalili się od Niemieckiej Generalowie: Kray, Nauendorf, Sporck, Reuls, Klinglin, Kraszay, Starray, Xiąże Józef Lotaryński, Haddick, Noe, Rosenberk, Dietrichstein; od Włoskiej: Neu, Froelich, Ott, Funk, Seckendorff, Elsnitz, Nicodetti, Camisius, Bolza, Doeker, Bey, Knesevich 1, 2, Prechern, Szereday, Lusignan, Breesy; Tenzel, Werner, Uln, Zinn; General Zach jak tylko z miana ięscow nastąpi, sprawować będzie u Grafa Bellegarde urząd General Kwaternistrza; General Kospoth będzie należał do głównej komandy Węgierskich Insurgentow. Mitrowsky i Marzalek w armii niechoty i 1848. we Włoszech; Zoph i Linkea w Bawaryi, Xiążęcia de Lichtenstein dziś Generala Kawaleryi Cesarz Jmć wezwał do obozu swojego. Bywszy kommandant Galicyjski Hannoncourt został Wice kommandantem naszej stolicy; miejsce jego we Lwowie zajął Xiąże Karol Lotaryński. Feld Marszałek Książki 14 tysięcy Ruskich pensyi otrzymał. Baron Kray złożony kommandę miał audyencyą u Cesarza Jmci, która godzinę trwała. Słychać, że poczynione w Niemczech i we Włoszech odmiany konieczne potrzebne były dla przywrócenia wojskowej karności.

Nowe armistycjum w Niemczech trwać będzie póki Buonaparte nie da odpowiedzi na przesłane teraz do Paryża propozycje do pokoju, która telegrafem spodziewana jest na d. 17. Arcy Xiąże Karol miał widzieć się z Cesarzem Jmcią w Wels mieście; zatrzymany słabością zdrowia, nie mógł przedsięwziąć podróży; pisał jednak, iż pośpieszy na zwołanie do sił przyszedłszy. Alt Oettingen odległe jest od Wiednia mil 44. Węgierskim Insurgentom do każdego szwadronu i rotę Monarcha dać kazał za kommandantow takich Officyerow którzy inż wojskowo służyli. Poseł Pruski Keller powrócił ze Szląska. O następującej podróży do obozu Barona Thugut nie ustają pogłoski. Gdy nie dawno w stolicy naszej rozpoczęło się trzyniebowe nabożeństwo za szczęśliwe orgza Austryackiego powodzenie, Cesarzowa Jmć, z Królową Jmć Dwóch Sycylii i połączonei familiami znajdowała się w Kościele S. Stefana. Xiąże Dieziczny Wurttembergski wyjechał do Alt Oettingen mając służyć wolontierem w armii Cesarzkiej; do Egrzy zgromadziło się nadzwyczaj wiele Czeskiej milicyi; w tym Królestwie niepospolity zapal ogarnął umysły; dziełem to jest Arcy Xiążęcia Karola, którego naród cały dziś nazywa bohaterem ulubionym.

Arcy Xiąże Jan wyrzdzając na kommandę do Bawaryi znaczne summy zabrał w gotowiznie; mię-

dzy innemi każdy z braci dał onemu po tysiąc Rynskich, Wielki Xiążę Toskański 2 tysiące, Królowa Neapolitańska 12 tysięcy, Xiążę Sasko Cieszyński 10 tysięcy Dukatów, do rozdania między waleczne rycerstwo.

z Londynu 9 Września z Gazety Hamburgskiej.

Pokazało się nakoniec jaki był prawdziwy zamiar tajemnej wyprawy Generałowi Pulteney powierzonej: zwycięzcy zawsze na morzu, dotąd na lądzie nie najwięcej szkodziłimy nieprzyjaciółom; wojsko wysadzone na ląd Hiszpański pod Ferral, nic nie sprawiło. Według raportu Admirala Warren i Generala Pulteney; strata z obu stron nie wielka; postrzegłszy albowiem wodzowie nasi, że postrzeżony port i miasto dobitnie były utwierdzone, że nieprzyjaciel do odporu był przygotowany, dwóch dni nie bawiąc żołnierza zabrali na okręta; Hiszpani następujących ścigać nie chcieli; dzieło d. 25 Sierpnia zaczęte skończyło się zupełnie wieczorem d. 26 ranionych Anglików na jednym statku do Plymouth; odesłano. Dokąd Generał Pulteney popłynie zgadnąć trudno; jedni go posyłaia do wyspy Teneriffy, której r. 1797 zdobyć nie mógł Lord Nelson i rękę stracił; tam znajdować się ma bardzo wiele skarbów z Ameryki Hiszpańskiej zprowadzonych; innych zdaniem Angielskie wojsko wylądnie do Portugalii zagrożonej nieprzyjacielskim wtargnięciem; to pewna, iż w Teneriffie oprócz silnej załogi są liczne milioje bronić przystępu gotowe.

Słychać iż Hiszpani o bliskim przyjsciu Generala Pulteney wcześniej przestrzeżeni byli; jakoż garnizon znalazł się nadzwyczaj wielki. Korrespondencya między naszym i Francuzkim rządem nie ustala; Talleyrand Perigoré chciałby zrobić na morzu broni zawieszanie; na co Wielka Brytania nie pozwoli, tym jedynie sposobem przymusić mogąc nieprzyjaciół do ugody znosney dla zprzymerzeńców swoich; z naszej strony domagają się Ministrowie ustąpienia z Egiptu i Malty, przywrócenia do Holandyi Stadholdersa. Jeśli traktat pisac będziemy, Pełnomocnikiem zostanie Tomas Grenville. Lord Malmesbury często miewa rozmowy z osobami rządowemi. Buonaparte oczekiwany jest w Bresteńskim porcie, do którego wiele wojsk lądowych przesłał. Fregaty nasze zbliżają się często do baterji; nieprzyjaciel nie wprowadzić ani wysłać nie może, tak ściśle zewsząd jest zamknięty. Lord S. Vincent nie ma przy sobie nad 34. okręta; lecz flotta jego w potrzebie wzmocniona będzie eskadrami Admiralów: Calder, Mitchell i Dickson. Hiszpani w Hawanie czynią gotowość do odzyskania z rąk naszych wyspy Portorico. Francuzko Hiszpańska flotta ma rozkaz wychodzić pod żagle wraz po porównaniu Gnia z nocą.

Xiążę d' Orange przed kilku dniami na wyspie Wight oglądał wojska Baławskie, przyjęty z największą całego ludu radością. Amerykańscy Posłowie mają wkrótce wyjechać z Paryża, ponieważ nie mieli zupełnej władzy do podpisania traktatu jakiego żądał Buonaparte; nalza też legacya z New York przeniosła się na okręt stojący w porcie, nie wiadomo dla czego. Flotta Admirala Dickson wkrótce spodziewana jest w Jarmouth. Biega pogłoska, że Prezydentem Stanow Amerykańskich ani Adams, ani też Jefferson, lecz Pinckney zostanie. Wyšlo u nas na widok potównanie Stanu Wielkiej Brytanii w r. 1786. do tego w jakim się znajduje teraz. Nie które przynajmniej artykuły są godne powzięcznej wiadomości: r. 1786. zbudowano w portach naszych okrętów 827, ładunku miały beczek 71. t. w r. 1800. zbudowano 852, ładunku beczek 98. t. r. 1786. było w Angielskich portach okrętów 14300, ludu morskiego na nich 109. t.; r. 1800. okrętów 17400. ludu 130. t. w r. 1786. weszło do portów statków Angielskich 12. t. zagranicznych 1500; wyszło 18500 krajowych, 900. zagranicznych; w r. 1800. wyszło Angielskich 10500, postronnych 3. t; weszło naszych 11. t; cudzych 2400. w r. 1786. wywiezio-

no z Anglii produktów za 12. millionow F.S. w r. 1800. za 25. millionow.

z Paryża 12 Września z Gazety Frankfortskiej.

Dziennik od Generala Menou przesłany pierwszemu Konsulowi zawiera następujące szczegóły. 1. 24 Stycznia traktat w Larisch podpisał Desaix, ratyfikował Kleber w Salahie. 2. 13 Marca konferencye między Francuzami i Turkami rozpoczęte blisko Matharieh, trwają do d. 18. 3. List Lorda Keith nakazujący Francuzom broń składać, i krótka Klebera do armii odezwa d. 18 Marca. 4. d. 19 Marca ostrzeżenie Wielkiego Wezyra o zerwanym pokoju. 5. 20 Marca bitwa pod Heliopolis z nim wygrana; miał 60 t. żołnierza, stracił armat 20. 6. Adiutant Beaudot w czasie rozprawy do Turków posłany, przeciwi prawu narodow narodow zatrzymany i zkrzywdzony. 7. D. 20 Marca w 6 godzin po ustąpieniu armii bunt w Cairze za namową Turków, których do miasta przyjęto po ugodzie w Larisch podpisaney. D. 21 Marca Nasouf Basza wkroczył do Egipskiej stolicy, szczęśliwie uciekający z boiowiska pod Heliopolis. Tegoż dnia wojsko Francuzkie przybywa do Belbeys, nieprzyjaciel porażony pierzochą i ucieka. D. 22 Marca poddaie się twierdza Belbeys; 600 Turków i 8 armat zabrano. D. 23 bitwa pod Corraid wygrana. D. 24 armia przychodzi do Salahie, zdobywa dział 12, cały ebez Wielkiego Wezyra, moc do wiary trudną bagażów; trupem Tureckim zastane pustynie; pod Salahie do Gazy poległo ich 18 t.

D. 27. Kleber powraca do Cairu; pierwsza kapitulacya 4 Kwietnia; Turcy z miasta ustępować nie chcą; Francuzi minami na powietrze wysadzili dom wielki w którym 500 Muzułmanow się zamknęło. D. 21 Kwietnia ostateczna kapitulacya Cairu. D. 25 wychodzą Turcy w liczbie 5 tysięcy. 14 Czerwca zamordowanie Klebera. 17 ukaranie zabójców. Podczas oblężenia Cairu pokoy z Murad Beiem podpisany; ma sobie ustąpione Prowincye Girge i Afsua pod opieką Francyi; w czasie bitwy naszej z Wezyram stał z 600 Mammelukami na przyległej górze, przyrzekł nic nie czynić, słowa detrzymał. Wiele Baszowskich buńczukow zdobyliśmy w Mattarieh, Belbeys, Salahie, Cairze. Po wygranej w Heliopolis, posłane wojska Damiette wydane Turkom miasto odzyskały; 1200 ich legło, inni przez jezioro Menzale i pustynię uciekli. 10 millionow Cairu zapłaciło za podniesienie buntu; żołd załogę żołnierzom opłacono; 12 twierdz mamy opasujących stolicę Egiptu, Salahie, Lesbe, Damiette, Burlos, Rosette, Abukir, Alexandria, albo już są w najlepszym stanie obrony, albo też wkrótce będą.

Artyllerya Francuzka dobrze we wszystko opatrzona, arsenał w Gizech pełen wojennych zapasow; tamże utrzymuje się do ciągnięcia armat 500. koni, wielbłądow tyleż. Wiele tysięcy Grekow przyciło służbę Francuzką, 500. Siryjczykow i Koptow; 70. okrętow Tureckich niewiedząc o złamanym przymierzu zawinęło do Damiette i Alexandryi; zatrzymano wszystkie, towarj Wódz obrócił na opłatę i odzienie żołnierza. Karawan od 11. t. ludzi, 15. t. wielbłądow od rzeki Niger przybył do Egiptu; inny z Tor i Yambo przez Suez; Merou handel ożywiający nowe karawany zgromadza i rozsyła na wszystkie strony. Instytut narodowe zaczyna odbywać posiedzenia i zwozyczne. Wielki Wezyr jest w Jaffa z 8. tysiącami żołnierza; 2. tysiące ma w Gazie, tysiąc w Larisch. Jeśli na czele wojska licznego zechce przechodzić pustynię, Menou pod Salahie spotka Turków. Kapitan Basza i Sidney Smith krążą przed Alexandrią, Rosette i Damiette z 8. Tureckimi, 2. Angielskimi liniowemi okrętami; fregat mają 14; armia umrzeć postanowiła lub w całości dochować RPtey osadę wielką przez Konsula założoną. Wiele męnych Officerow poległo, wielu jest ranionych.

Buonaparte Generala Menou ogłosił najwyższym komendantem armii wschodniej; Kleberowi

i Desaix na placu zwyciężkim wspaniały monument postawić kazał; sam w dzień 1. roku RPtey p. położy kamień węgielny; wybrany mówca rzecz mieć będzie na pochwałę mężów Ojczyźnie zasłużonych, tegoż dnia chwalony będzie publicznie Marszałek de Turenne w Kościele Marsowym; imiona Departamentow które najwięcej dały żołnierza i pieniędzy, pozna cały naród. Suleyman był synem kupca z Alepu: tego Wezyr arefztował oświadczając, iż jeśli w dniach 50. Kleber żyw zostanie, Suleyman Oyca straci; w przeciwnym zdarzeniu wielką nadgodę obydwa mieli odebrać. Ociec pieniędzy, syn rangę w armii wysoką. Nie wszyscy jednak wierzą tej powieści. To pewniejsza, co napisał Menou o bogactwach Egipskiej ziemi; można z niej mieć dochodu 60. millionow liwrow; Francuzi dotąd nie brali nad 20: bo administracyą mieli nie doskonałą; przestrzega Konsula Generala pomieniony, że jak tylko Francuzi ustąpią z Egiptu, nie mieszkając Anglicy wszystko zabiorą, chcąc tym sposobem dla siebie zabezpieczyć handel wschodni.

Posel RPtey w Madricie Alquier donosił pierwszemu Konsulowi o wylądowaniu i klęsce woysk Angielskich pod Ferrolein. Król Jmć Katolicki i Królowa wielkie ztąd ukontentowanie pokazali oświadczając, iż Buonaparte z Hiszpańskiego zwycięstwa nad wspólnym nieprzyjacielem pewnie cieszyć się będzie, jak niedawno Hiszpański Dwór i naród cieszył się z tryumfow Francuzkich. Konsul telegrafem rozkazał przestać do Brestu wiadomość pomysłną i niespodzianą. General Marmont komendantem najwyższym nie armii Włoskiej; lecz tylko artyleryi u Generala Brune został. Papiery nasze podniosły się kilka procentami, ztąd wnoszą niektórzy, że d. 2r pokoy z Cesarzem jeszcze mieć możemy. To pewniejsza, iż do portu Brestńskiego przesłane są rozkazy, ażeby cała flota gotową była wychodzić pod żagle. W Perpignan na Departamentowey kolumnie pierwszy został zapisany General Dugommier, który w r. 93 odzyskał szturmem Toulon z rąk Anglikow; r. zaś następującego odniósłszy wiele zwycięstw nad Hiszpanami pod Ceret, Collioure, Figueras, poległ w ostatniej rozprawie. Po nim następuje imię Generala Dagobert.

Kontr Admiral Decres z Toulonu pisze, iż General Abercromby na czele 6 tysięcy żołnierza chciał wnieść do Genui; lecz znalazłszy przez Francuzow osadzoną po Alexandryjskiej kapitulacyi, powrócił do Port Mahon; gdzie 2r Lipca nowy posiłek z Anglii w 5 t. odebrał, tak dalece że dziś liczy 15 t. z których część przynajmniej trzecia choruje, jak widział sam pomieniony Kontr Admiral gdy był więźniem w Minorce; 2 t. Abercromby przesłał do Malty, resztę sposobi na tajemną wyprawę do Włoch lub Egiptu. W nieprzyjacielskim woysku jest regiment Dillon z Emigrantow Francuzkich złożony; Minorca z dezertierow Hiszpańskich, Batawskich &c. Roll z Szwaycarow. Synowie Xiążęcia d'Orleans krótko w Port Mahon zabawiwszy powrócili do Anglii, nie mogąc iechać do Catalonii, gdzie matka ich przemieszkiwa. General Macdonald na czele drugiej rezerwy z Dijon wyszedł do Szwaycarow.

z Mediolanu 2. Września z Gazety Frankfortskiej.

Dotąd u nas trwa spokojność i broni zawieszenie. General Brune często gońców odbiera z Patyza, z których jeden przybył w dniach 5; wychodzą często rozkazy do wszystkich dywizyi, o rozpoczęciu jednak nieprzyjacielskich krokow nie słyhać. Brune pilne ma oko na Kommissarzow, liwrantow, poborcow, zdzierstwa i pod rozmaitym nazwaniem zadawnioną kradzież i łupieztwo wykonywując. Consulta Nowicyuszow i Nowicyuszki ze wszystkich klasztorow Cisalpińskich do domu odesłać kazała; toż samo zapewne uczyni z młodzieżą Profelsami. Ponieważ rekwizytce i podatki nie wystarczają na wielorakie potrzeby, zalecono dobr narodowych dzierżawcom i nabywcom; ażeby summy należne skarbowi opłacali.

z Liworny 26. Sierpnia z Gazety Frankfortskiej.

Angielskie woyska nie wylądowały u nas, ani też w Ankonie; nie pozwalało im tego Armistycium trwające we Włozzech; cokolwiek miał przy sobie żołnierza General Abercromby, wysłał do Malty, której oblężenie dotąd rozpoczęte nie jest; statki z portow Afrykańskich i Francuzkich wysłane dość często oblężonym dostarczają amunicyi i żywności za pomocą mgły, wiatrow, i nocy. Regularne woyska i milicye Toskańskie obozem stanęły nie daleko miasta nazego na drodze do Pisy prowadzącej. Cokolwiek w Wielkim Xięstwie było ludu zdanego do noszenia broni, wszyscy na regimenta i kompanie podzieleni ćwiczą się w manewrach woyskowych; z Austryackich woysk nie mamy w całym kraju oprócz regimentu kiralsyerow Cavanagch, i piechoty Jordis. Po wielu miejscach na granicy Lombardzkiej izańce i okopy warowne sypać zaczęto.

z Berne 2. Września z Gazety Frankfortskiej.

Dywizye do drugiej rezerwy należące przez kraj nasz idą ku granicom Austryackim. Sławne okopy w Reuti zniósłi Francuzi; nowe pierwszym podobne robią Cesarzcy pod Nalsareuth; Wodzowie Republikanscy zakładają magazyny w kraju Grisonskim; zktąd wnosimy, że Tirol podbicie im kazało. Grisonowie przez Austryakow uwięzieni, gdy w r. 1798. General Auffenberg kraj ich zajmował, odzyskawszy niedawno wolność, z krajow dziedzicznych do domu powrócili; podobnym sposobem Buonaparte zakładników także wybranych do Ojczyzny kazał odprowadzić. Austryacy całą dziś potęgę zgromadzili w niższym Engadin powiecie, gdzie się znajduje regiment Salis z emigrantow Szwaycarskich złożony. Biega pogłoska, iż przez traktat pokoiu, Engadin i Munsterthal stracimy; te powiaty do Tirola przyłączone być mają; twierdzą nawet niektórzy, że Ben stasie się granicą. Niżej to nastąpi, wielką nędzę cierpiemy; dla tego też wszyscy ziomkowie pragną widzieć wojnę zakończoną. Rządowi naszymu w niczym przyganić nie można; lecz ręce ma związane.

z Coppenhagi 13. Września z Gazety Hamburgskiej.

Lord Whithworth odprawiwszy kłótką podróż do Helsingburg w Szwecyi, dziś powrócił; pewną wiadomość mamy, że Król Jmć Szwedzki swoje floty uzbroić kazał. Z naszej strony czynimy obronne przygotowania. Wiele już okrętow naprawiono; około innych pilnie pracują w zbrojeniach; ratyfikacya podpisanej ugody, zniemie wszelką niepewność. Posel Francuzki Bourgoing miał 10. d. publiczną audyencyą u Króla Jmci; prezentował się według zwyczaju Królewicowi Następcy Tronu, i Xiążęciu Fryderykowi.

z Bruxelles 22. Września z Gazety Hamburgskiej.

Powiadają że nowa rezerwa pod Amiens i Beauvais uformowana, z Generalem Murat nie do Flandryjskich brzegow, gdzie niebezpieczeństwo już minęło, lecz pójdzie do Mezy. Państwa teraz morskie awantury oddają zapewne Anglikow na głębinę; już jedna z ich fregat przy Hollandyi zatona; część ledwie ekwipaży ratowano. Batawowie nowej woyska dywizyi już do Niemiec nie poszła; General Victor osądził, że potrzebną będzie ku obronie własnego kraju. Hollendrzy czynią wielkie przygotowania do uroczystego obchodu doroczney pamiątki kapitulacyi przez Generala Brune z Xiążęciem d'York podpisaney.

z Madrytu 2. Września z Gazety Hamburgskiej.

Król Jmć odebrał i rapport o znakomitym zwycięstwie przez woyska Hiszpańskie odniesionym nad 15 t. Anglikow na ląd wysadzonych między Corogne i Ferrolein; kommanderujący morską po-

tega w ostatnim z wspomnianych portów Don Melgalgo d. 27 Sierpnia przesłał następujące Izczeżęfy o tym zdarzeniu. Rano d. 25 straż nadbrzeżna w monte ventoso postrzegła liczną flotę zbierającą się do przygórka Priotro; statków było 67, o godzinie 1 z południa nieprzyjaciel zbliżył się do Doninos i Los rios znacząc dając iż chce na ląd wystąpić; pomnożyła się eskadra jego do 10 okrętów, 7 fregat, tyłuż korwet i 70 statków przewozowych. O godzinie 4 kotwicę rzucili; 10 szalup zbliżyło się do brzegu; żołnierz wysiadł bez przeszkody po oddaleniu się Hiszpańskiej straży; Pulteney wysłał komendę z armatami dla osadzenia gór przyległych. Uwiadomiony o tym komendat Departamentowy donosił rzecz całą komendującemu w Galicyi Generałowi Donadio; sam gotował się do odporu; Moreau Szef eskadry Ferrońskiej wysadził 500 żołnierzy posiłkowych; rozkazując wszystkim rzemieślnikom i naemnikom iść do arsenału, gdzie im broń potrzebną rozdać, i na miejsce potrzebną ratunku przesać miano.

Jakoż w nocy ten lud już stał na brzegach gotowy do boju, szalupy zaś Hiszpańskie dostarczyły każdemu żywność i amunicyą. Nieprzyjaciel naprzód opanował góry Bron i Balón widać nad portem Ferrońskim i miastem; gdy chciał postępować dalej, wstrzymanym został przez 400. żołnierzy okrętowych; bitwa długa i krwawa; mieli artylleryą Anglcy, bez armat walczyli Hiszpani; podobno rzecz zakończyłaby się nie na korzyść dla naszych, jako liczbą słabszych, gdyby tegoż czasu bateria płynąca pod komendą Kapitana Pílos nateżonym i ciągłym ogniem nie przynusila dywizyi nieprzyjacielskiej do odwrotu; boiowisko trupem zasiane było. Nie zrażony nieszczęściem i trudnościami Pulteney liczniejszą od pierwszej kolumnę wysłał przeciw twierdzy S. Filippa; lecz tu znalazłszy odpor dzielny, d. 26 o godzinie 4 z południa ustąpił na to miejsce na którym wylądował; nocą Anglcy na okręta siedli, d. 27 rano pod żagle wyszli. Poległych w boju nieprzyjaciół liczymy tysiąc, 800 jest ranionych; z naszych strony strata bardzo mała; nie mieliśmy rozbitego rządu pod bronią nad 4 tysiące. Gdyby Pulteney Ferrol zdobył, stracilibysmy 6 okrętów liniowych już uzbrojonych, wiele innych na warstacie, wszystkie arsenaly morskie, i wielkie magazyny. Król Jmć nadgradzając waleczność; wszystkim którzy się przyczynili do porażenia nieprzyjaciół, dwómiesięczną gażę darować raczył.

z Ratisbony 9 Września z Gazety Frankfortskiej.

Woyska Francuzkie sypią ogromne szańce na górze Abach. Generał Grenier Hrabiemu Klenau radził most na Dunaju ogłosić neutralnym; negocyacya nie wzięła skutku; Austriacy z Stadt am Hoff ustępują, miejsce ich zajmie woysko Bawarskie. Dzis Generał Grenier rapport odebrał, że Graff Lehrbach znajdujący się w Ait Oettingen prosił Generała Moreau o wstrzymanie kroków nieprzyjacielskich, póki goniec wysłany do Paryża, nie powróci; albo przynajmniej odpowiedź Konsula Buonaparte do Strasburga telegrafem nie przyjdzie zezwolił na wszystko Moreau; tak więc bronii zawieszenie przedłużyło się jeszcze do d. 17.

Dokończenie Doniesienia Pruskiego.

Ci zaś Wierzydiele, którzy się nęglęzają ani na wyznaczonym do likwidacyi terminie nie staną, nie zawoźdnie oczekiwać mają: iż za upadłych w Całkowitym swym Prawie Prioritatis uznani, i z pretensyami swemi do tego tylko, co po zaspokoieniu meldujących się wierzydielei, w Massie pozostanie odesłani będą. Uznano orax być

ma jako przeciw osobie wyznaczonego tym czasowego Kuratora żadnych excepcyi nie mają.

Tym na koniec Wierzydciom, którzyby dla zbytney odległości, lub innych legalnych przyczyn osobiście stawić się nie mogli, a którzyby tu znajomości nie mieli, nominują się justitice Kommissarze, Regencyi Konsyliarz Fonas, kryminalny Konsyliarz Resteiner, justitice Kommissarz v. Uinterfeld, z których jednego obrać i onego dokładnie zainformować i umocować mogą. Po dług tego wszyscy Wierzydiele urodzonego Antoniego Soldenhoffa cisłe zachować się mają.

Na dowod przy zwyczajnym podpisie i wy-cisnieniu większey pieczęci Regencyi. — Dan w Warszawie dnia 2. Maia 1800. Roku.

Roku 1800. 7br. 20. dnia oświadczenie Izabelli z Sandeckich Bietschowey w imieniu własnym i rodzeństwa to jest: Katarzyny Michelisowey, tudzież nieletnich PP. Wiktoryi i Salomei Sandeckich Córek obywatela Wileń: Franciszka Sandeckiego oto: że Kamienica w Wilnie pod Nrem 190. położona spólną pracą i staraniem z zmarłą Matką oświadczaiących się Zuzanną z Jachimowiczow Sandecką nabyta, potym wyerygowana, i do wartości takiej jaką dziś być może przyprowadzona, od momentu śmierci wspomnioney Sandeckiej, w połowie wespół z dalszym wszelkim majątkiem jest nie zaprzeczoną własnością dzieci. Oyciec oświadczaiących się Franciszek Sandeckich nie zawarłszy żadnych legalne powtórne związki małżeńskie z Brygda z Klimaszewskich Zylińską czyli Woyciechowską o opuszczenie dwóch mężow swych jeszcze w życiu będących Processem w Konsystorza Wileń: instancyi Publicznego Instygatora konwinkowaną, i od teraznieyszego Małżeństwa separowaną, wydał od siebie oświadczaającym się na 40000. złł: Pol: Dokument, którym obarczył i swoią drugą połowiczną schedę teyże Kamienicy nawet tyle nie wartującą. Posledniey też separowana żona wymógłszy dla siebie pod tytułem darowny zapis na złł: 20000. dla skutecznienia czym prędzey onego subordynnie do przedania Kamienicy; Oyciec zaś oświadczaiących się siedmiesięcioletni starzec zwiedziony przez nią: mając tylko rząd i użytek z intrat całej kamienicy dotąd przez dzieci niezaprzeczony, mylnie chęć przedaży oney w Gazecie ogłosił; aby z takowey publikaty ktokolwiek oszukany niezasnął, z referencyą więc do poprzednich oświadczeń i dalszych krokow prawnych w tey mierze poczynionych, i ninieysze ogłosza się oświadczenie w Aktach Magistratu Wileń: będące.

W przyszłym miesiacu Pazdzierniku zaczyna się kwartalna prenumerata Kuryera Litewskiego; na miejscu wzięty kosztuje rocznie złotych 60, z pocztą 80 złotych; wydawany będzie iak dotąd w Srzodę i Sobotę o godzinie trzeciej z południa w drukarni J. J. X. Piarow.